

DEMETER GÁBOR

**KISÁLLAMI TÖREKVÉSEK ÉS NAGYHATALMI ÉRDEKEK
A BALKÁN-HÁBORÚK IDEJÉN (1912–1913)**

HUNGAROVOX KIADÓ
BUDAPEST, 2007

TARTALOM

1. Bevezetés. A témaválasztás indoklása, konfliktus kereteinek értelmezése. Vizsgálati módszerek	9
1.1 A témaválasztás indoklása	9
1.2 Felhasznált forrásanyag, szakirodalom, alkalmazott módszerek	14
1.3 A konfliktus értelmezési keretei és jelentősége	22
1.4 A vizsgálati kérdéskörök és célkitűzések	30
2. A keleti kérdés és a Balkán a nagyhatalmi politikában 1897–1911 között	34
2.1 A Balkán szerepe a nagyhatalmi viszonyok alakításában 1897–1911 között. Az együttműködéstől a Monarchia előretöréséig és a nagyhatalmak felsorakozásáig	34
2.2 A Monarchia elképzeléseinek módosulása a Balkánon 1897–1911 között	42
2.3 Az orosz Balkán-politika az annexiótól Csarikov demarszáig. A tengerszorosok és a Balkán Szövetség dilemmája	60
2.4 Balkáni problémák. A precedens: nagyhatalmi politika a tripoli háború idején	66
2.5 A második Balkán Szövetség előzményei. Az 1897-es és az 1904-es szerb–bolgár megállapodás jelentősége	84
3. A második Balkán Szövetség kialakulása és az első Balkán-háború kirobbanása	93
3.1 A második Balkán Szövetség születése	93
3.2 Az orosz politika szerepe a Balkán Szövetség kialakulásában	118
3.3 Háború vagy reform?	131
3.4 Nagyhatalmi és török kísérletek a konfrontáció elkerülésére	145
4. A londoni béketárgyalások és a kisállamok közötti viszony alakulása 1913 áprilisáig	167
4.1 A fegyverszüneti tárgyalások és a nagyhatalmi álláspont módosulása	167
4.2 A londoni béketárgyalások	177
4.3 A bolgár delegáció a békekonferencián. A bolgár–görög ellentét kiéleződése	186
4.4 A bolgár–román viszony alakulása 1912 márciusától 1913 áprilisáig	197
4.5 A szerb–bolgár ellentét kiéleződése 1912 végén	219

5.	A nagyhatalmi politika és a londoni reunió szerepe az érdekelletétek tompításában	231
5.1	A Monarchia külpolitikai koncepciójának módosulása és az Adria-kérdés	231
5.2	Az adriai kikötő és a mozgósítások problémája	248
5.3	A német politika irányvonala 1912 végén. Oroszország és Franciaország politikai alapvetése	260
5.4	A londoni nagyköveti konferencia tevékenysége 1913 júniusáig	274
5.5	A reunió tevékenysége 1913. május 30-a után és a nagyhatalmi politika céljai	292
6.	A második Balkán Szövetség felbomlása	303
6.1	Az ellentétek kiéleződésétől a bolgár támadásig	303
6.2	A bolgár támadás okai	317
6.3	A bolgár politika kísérletei az elszigetelődés elkerülésére	324
6.4	A nagyhatalmak szerepe a válság kezelésében	340
7.	A bukaresti béke és közvetlen következményei. Kísérlet a „harmadik” Balkán Szövetség kiépítésére: a balkáni antant előzményei	355
7.1	Az út Bukarestig	356
7.2	A bukaresti béketárgyalások	368
7.3	A nagyhatalmi viszonyok alakulása a bukaresti béke idején és utána	385
7.4	Útkeresés. A bolgár–török béketárgyalások eredményei.	397
8.	Epilógus	410
8.1	Konzolidációs kísérletek. Az albán felkelés és az Adria-probléma kiújulása	410
8.2	A háborúk közvetlen következményei. „Mozgástér és kényszerpálya”	419
9.	Felhasznált irodalom	431